

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 9.2.2007
SEC(2007) 161

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА ПЕРСОНАЛА НА КОМИСИЯТА

Приложение към

**Предложение за директива относно защитата на околната среда чрез
наказателното право**

РЕЗЮМЕ НА ОЦЕНКАТА НА ОТРАЖЕНИЕТО

{COM(2007) 51 окончателен}
{SEC(2007) 160}

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРОБЛЕМА

Престъпленията спрямо околната среда представляват основна заплаха за природата и здравето на хората и животните в ЕС, въпреки че е трудно да се определи точният им обхват, тъй като статистиката е особено неблагоприятна.

Голямото мнозинство от нарушения имат трансгранични последици и много нарушения са свързани с организираните престъпни структури.

Съществената причина за престъпленията спрямо околната среда са големите печалби, осъществявани в тази област, слабият риск от разкриване, растящата международна търговия и недостатъчните санкции в много държави-членки.

Видовете и степените на санкции срещу престъпленията спрямо околната среда се различават значително в държавите-членки: някои не прилагат наказателното право, а по-скоро административни санкции дори за сериозни нарушения; някои степени на санкции са толкова ниски, че нямат ефект на разубеждаване. Примерите за търговията със застрашени видове и незаконния превоз на отпадъци показват тези различия.

Различията позволяват на извършителите да избегнат лесно при извършване на дейностите си държавите-членки с най-стриктни законодателства и да се възползват по-късно от свободното движение на стоките и хората в ЕС.

Нуждата от действие на нивото на Общността се вижда от трансграничните последици на престъпленията спрямо околната среда и нуждата да се осигури пълното прилагане на законодателството на Общността за околната среда в цялата Общност. Нуждата за общо действие бе призната също така от държавите-членки при приемането на Рамково решение 2003/80/ПВР относно защитата на околната среда чрез наказателното право, което бе анулирано от Съда на Европейските общности през септември 2005 г. поради грешно правно основание.

Договорът за Европейската общност създава в член 174 задължението за Общността да осигури високо равнище на защита на околната среда чрез политиката си в тази област. За да се постигне тази цел, е нужно справяне с проблема с престъпленията спрямо околната среда. Те представляват основно предизвикателство за Европейския съюз, като причиняват всяка година значителни щети за здравето на хората и животните и за качеството на въздуха, почвата и водата.

За да се отвърне на предизвикателствата, поставени от престъпленията спрямо околната среда, очевидно са необходими различни инструменти, но следващият анализ изследва възможните варианти за отговор чрез наказателното право, т.е. по-специално чрез общи дефиниции за нарушенията и санкциите, приложими за тези нарушения.

2. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ И КОНСУЛТИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Проблемът с престъпленията спрямо околната среда бе анализиран в множество изследвания и срещи на експерти през последните години.

Информация за изследванията и конференциите може да бъде намерена на сайта на ГД „Околна среда“, посветен на престъпленията спрямо околната среда: <http://ec.europa.eu/environment/crime/index.htm>

3. ЦЕЛИ

Европейската общност има за цел осигуряването на високо равнище на защита на околната среда в цялата Общност.

За постигането на тази цел бяха приети множество законодателни актове. Общността трябва да гарантира, че това законодателство е напълно осъществено, прилагано и спазвано.

Освен това е необходимо да се създадат условия, предоставящи еднакви шансове за предприятията, които спазват законодателството в областта на околната среда и да се избегне предоставянето на убежища за престъпниците в Общността.

4. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОЛИТИКА

За да се постигнат тези цели, бяха разгледани различни възможности:

Възможност 1: никакво действие на ниво Общност;

Възможност 2: подобряване на сътрудничеството между държавите-членки чрез доброволни инициативи;

Възможност 3: ограничено сближаване на националните законодателства в областта на престъпленията спрямо околната среда в държавите-членки.

Възможността за пълна хармонизация на законодателството в областта на престъпленията спрямо околната среда бе изключена, без да се прави по-нататъшен анализ, тъй като тази възможност би превишила необходимото, пренебрегвайки факта, че националното наказателно право е все още силно повлияно от съответните културни ценности на всяка държава-членка, така че се изисква известна гъвкавост в прилагането.

5. ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ

Възможностите и подвъзможностите бяха анализирани по отношение на тяхното отражение върху защитата на околната среда, съдебното сътрудничество между държавите-членки, предприятията и публичните власти.

Възможности 1 и 2 не биха имали положително въздействие върху степента на защита на околната среда и не биха отговорили на съществуващите трудности с борбата срещу престъпленията спрямо околната среда, които се дължат до голяма степен на различията в законодателствата на държавите-членки. Те не биха довели до разходи за публичните власти или поне не до значителни такива, но не биха допринесли значителна полза за защитата на спазващите закона предприятия.

Възможност 3 би довела до по-добро спазване на законодателството в областта на околната среда в Общността и оттам до по-добра защита на околната среда, по-добра защита на предприятията спрямо техните конкуренти, които не съблюдават това законодателство. Възможност 3 би довела до силно подобрене на съдебното сътрудничество между държавите-членки. Ползите за публичните власти включват възможното намаляне на съдебното преследване и на разходите за възстановяване на щетите за замърсяване на околната среда поради по-силния ефект на разубеждаване на наказателните санкции.

6. ПРЕДПОЧИТАНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОЛИТИКА

Въз основа на положителното отражение предпочитаната възможност за политика е ограниченото сближаване на наказателното право със следните елементи:

- минимален списък от нарушения
- сближаване на отговорността, както на физическите, така и на юридическите лица
- сближаване на наказанията, както за физическите, така и за юридическите лица, за нарушения, извършени при утежняващи вината обстоятелства.